

Guney Azerbaycan azadliq ve ozgurluk yolunda (3)

" Qizildan olsa qefesim - Azadliqa var hevesim " *

Yazinin iki bolumunde Azerbaycanin guney bolumunde ve elcedede Iran qabsaminda (cercivesinde) yasayan butun Turklerin ulusal(milli) herekatinin cagdas mucadilesi nece ve hansisa istritijik sonuca guturlmesi, cagimizin milli hereketciler icun, en boyuk sorqusu olmasini ireli surub, ve bu sorqunu cavablanmasinda hansisa qonular koken (esas) yer teleb etdiklerini ikinci bolumde 5 sozduzumutopunda (paraqirafda) siralamaqla ulusal herekatimiz haraya?! qonusunda, sergilenen incelemeler alaninda, ulusal cixarlarimiza uyqun ve duzgun irelilemegin vacibliyini danilmaz hale getirmis olmasiona caba gosterdik.

Indise ulusal herekatimizin son zirvesi vara bilecek istiratijik sonuclardan qisa soz acandan sonra, esas sorqunu gotur - qoy edip ve sonraki bolumlarda, cavablamada temel dasi kimi yer teleb eden qonulari, bir bir ele alip enceleyip ve nehayet bu agir mucadile ve igit Turk erenlerinin qani bahasina yeniden qanadlanan ulusal herekatimizin hansisa istratijik yolu, bu millete yarasan serefli ve mokemmel sonuclara vara bilceginden, veya birde hansiyollarin yene, boyuk milletimizi ve ulusal herekatimizi qisir qoya bileceklerinden soz acmaga calisacagik.

Onumuzde olan yollar ve onlarin sonuclari:

1 - Ozge milletle veya daha dogrusu tarixen, enazi oten 100 ilin icinde, ozune Turklere nisbet dusman rolun ve yolun secen bir yigma milletle - fars sovunizminden olsan yigma milletle, qondarma zoraki ve uymuyan bir yigma olkede - iran adlanan olkede, cisidli formalardan olusmus veya olusa bilecek siyasal devlet systeminde birge yasama(!) ve geleceye davam . Bu sinaryoda, 100 ile yaxindir yasadigimiz ve yolunda qurbanlarimizin sana gelmezligine baxmiyaraq, sumurgeli boyunduruguna qatlasdigimiz, unitar millet ve devlet formasi siginir. Tabi ki bu formanin zaman zaman oyqun gorunub ve elversili sanildigi siyasi, toplumsal ve ekonomik qurallarına temel veren felsefesi soykemler bu unitar devletin formalarında oz eksini tapmisdir. Ornek(misal) icun:

A- Yumusaq saqliq usulu ve demokrasi usulundan alinmis bezi deyerlerin sigisdirmasi(santezi), Mesrute caglari ve bu herekatinin amacladigi duzen. B- Siranmis totalitar formasinda saqliq usulu (monokrasi), ki Mersutiyyet herekatimizin qanda buglmasından ve Xiyabani herekatinin qanda bogulmasından uzun zaman yasamimiza qara kolge sala bildi. C- Geri oturdurmus yumusaq ve pasiv saqliq usulu, ki 1940 - 1946 larda ikinci dunya savasi ve ulusal oyanis ve qisa omurlu Milli Hokümetimiz bereketinden mesehet gorundu. D- Milli hukümetimizin yixdirilmasından sonra yene qara totalitar formasın yenileden Monokarsinin yixilmesi ve devrim(inqlab) erefesinde yaranan az omurlu, kecit ve nisbi demokarsi. E- ve dalisica dine dayanan ve din xadimleri! egemanliginde olusan dinsal devlet idarecilik usulu (teokrasi). F- ve dalisica totalitar teokratik devlet formasi, ve sonralar bu formanin bezi cagdas idarecilik formalarila barisma cabalari ve ozdemisleri: dinsal idarecilik usuluila sigisdirilmis (santez edilmiş) sinirli demokrasi arzusu ve yene totalitar teokratik formaya donus.Oten 100de ozge milletle birge yasadigimiz unitar devlet formalarından sanilar.

G- Olusmasi veya kimlerin elile olusdurulmasi, enazi olabilsinler tutumunda, kimese uzax kimese yaxin sanilan, federalizm idarecilik usulunun cesidli formalarida sozu geden bu birinci bolum sonuclamarala ayitdir. Bu qonuya cox diqqet yetirmek ve ayirmak gerekir(lazimdir). Kimiler bilerek ve kimileri bilmeyerek bu qavrami duman ve cisidli renglerde boyuyub ve ayiri ve ozune qaim bir tur kimi millete siramaga calismislar ve calisacaklar.

2 - Oz muqetderatin oz eline alib ulusal bagimsizligin qazanib ve ozgur bir yasam ve gelecek. Ulusal azadliqa qovusmus bu ulus ve olokesi tabi ki zaman zaman ozu uyqun gorduyu ve elversili sandigi cesidli siyasal, toplumsal ve ekonomik fesefesi qurallarına soykenen devletcilik ve idarecilik forma ve usullarından yararlanar. Ister unitar bir devletde demoratik veya teokratik, yoxsa monokratik, yada basqa Turk veya dost olabilecek ve cixarlari tuslanan millet veya milletlerle oz-fedrative devletcilik kurallarında bulunar.

Onumuzde olan amma cesidli qollardan ve budaqlardan olusubda sonunda sozun acdigimiz iki esas sonuca varan, iki anayol bunlardirlar. Bunlarin hansisin secmekse bugun qocaman ullaşal

herekatimizin onune cixan en onemli sorqudur. Bu sorqunun cavablanmasinda koken(esas) role oynayan ve 4 bolumde siralanan qonularisa incelemek ardıcil yazinin novbeti movzusu olacak.

Sevgi dolu sayqi ve haminiza ugurlar dilegile,

Ekin Altunbay